

Western Sydney University – Σεμινάριο για τη σύγχρονη σκέψη στο Ισλάμ Μία πραγματική πρωτοβουλία κατά του ρατσισμού και της ισλαμοφοβίας

του Δρος Βασίλη Αδραχτά

Κάτω από άλλες –κανονικές, όπως είθισται να τις ονομάζουμε– συνθήκες, δεν θα έγραφα τα όσα ακολουθούν, μιας και εύκολα θα μπορούσα να κατηγορηθώ για περιαυτολογία. Όχι ότι με απασχολούν ιδιαίτερα τέτοιου είδους κατηγορίες –ιδίως όταν προέρχονται, όπως συνήθως συμβαίνει, από εκείνους που δεν κάνουν τίποτα στη ζωή τους (κι ας πληρώνονται για το αντίθετο). Τέλος πάντων, υπό το βάρος και τη σκιά των αποτρόπαιων γεγονότων της 15ης Μαρτίου στο Christchurch της Νέας Ζηλανδίας και στον απόηχο των εορτασμών της καθιερωμένης «Ημέρας Αρμονικής Συμβίωσης» (21 Μαρτίου), θα ήθελα να μοιραστώ με την Ομογένεια μία πρωτοβουλία μου στο Πανεπιστήμιο του Δυτικού Σίδνεϋ, η οποία κινείται προς μία πολυπολιτισμική κατεύθυνση που με εκφράζει πρωτίτως και κυρίως ως Ελληνοαυστραλό διανοούμενο και πανεπιστημιακό. Εύχομαι δε και ελπίζω να εκφράζει και το σύνολο της Ομογένειάς μας. Πολλές φορές με ρωτούν διάφοροι τι διδάσκω ή με τι ασχολούμαι στο πανεπιστήμιο. Όταν τους λέω ότι ασχολούμαι με το τάδε ή το δείνα γνωστικό αντικείμενο, δείχνουν εντυπωσιασμένοι. Όταν όμως τους λέω ότι ασχολούμαι και με το Ισλάμ, τότε ο εντυπωσιασμός μετατρέπεται αίφνης σε έκπληξη –εικάζω, με ανάμεικτα συναισθήματα. Φαίνεται ότι δεν περιμένουν να ασχολείται με το Ισλάμ ένας Έλληνας, έστω κι αν αυτή η θρησκεία ανήκει στα αντικείμενα της καθ' ύλην επιστημονικής του αρμοδιότητας. Κι όμως! Ασχολούμαι και με το Ισλάμ και μάλιστα με ενθουσιασμό, ευσυνειδησία και υπευθυνότητα –όπως, άλλωστε, αρμόζει σε κάθε επιστήμονα με ό,τι κι αν καταπιάνεται. Πιο συγκεκριμένα, τα τελευταία τρία χρόνια συνεργάζομαι ερευνητικά, συγγραφικά και διδακτικά με τον επίκουρο καθηγητή Ισλαμικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Δυτικού Σίδνεϋ Milad Milani, με τον οποίο αποφασίσαμε τη χρονιά που πέρασε να οργανώσουμε μία σεμιναριακή σειρά ομιλιών με θέμα «Η σύγχρονη σκέψη και το Ισλάμ». Η σειρά αυτή οργανώθηκε και από την Παρασκευή 22 Μαρτίου άρχισε να καρποφορεί. Σκοπός της είναι να μελετηθεί και να αποτιμηθεί η συνεισφορά του ισλαμικού κόσμου στην παραγωγή σύγχρονων ιδεών, αναδεικνύοντας έτσι τη σημασία και τη σπουδαιότητα των διανοουμένων που προέρχονται και εμπνέ-

Τμήμα των συμμετεχόντων στην πρώτη συνάντηση του σεμιναρίου στο Πανεπιστήμιο του Δυτικού Σίδνεϋ

Ο καθηγητής Bryan Turner αναπτύσσει την κριτική του εναντίον του φαινομένου του οριενταλισμού.

Ο καθηγητής Bryan Turner εν μέσω του Δρος Βασίλη Αδραχτά και του επίκ. καθηγητή Milad Milani, συνδιοργανωτών του σεμιναρίου για το Ισλάμ

ονται από την ισλαμική παράδοση. Είναι αυτονόητο ότι μία τέτοια πρωτοβουλία δεν μπορεί παρά να συνεισφέρει τα μάλα στην προαγωγή της πολυπολιτισμικής κατανόησης και ανοικτότητας. Είναι ενδεικτικό δε ότι ως πρώτος ομιλητής ορίστηκε ένας από τους σημαντικότερους κοινωνιολόγους της θρησκείας σε παγκόσμιο επίπεδο, ο καθηγητής Bryan Turner (Institute for Religion, Politics and Society, Australian Catholic University), ο οποίος ανέπτυξε την κριτική του για το πρόσφατο βιβλίο του διάσημου καθηγητή Wael B. Hallaq υπό τον τίτλο «Restating Orientalism: A Critique of Modern Knowledge» (2018). Με άλλα λόγια, τί πιο πρόσφορο για την εμπέδωση του πνεύματος της πολυπολιτισμικότητας από τη διερεύνηση του φαινομένου

του οριενταλισμού, τουτέστιν, της αντιμετώπισης των μη (Δυτικο-)Ευρωπαίων –εν οίς και των μουσουλμάνων– ως ανθρώπων κατώτερης υποστάθμης; Από κοινού με υποψήφιους διδάκτορες, μεταπτυχιακούς και προπτυχιακούς φοιτητές, είχαμε την ευκαιρία να αναφερθούμε και στα θλιβερά γεγονότα της 15ης Μαρτίου, επιβεβαιώνοντας δυστυχώς για άλλη μία φορά την ύπαρξη των στερεοτύπων κατά των μουσουλμάνων, καθώς και τις εγγενείς στον σύγχρονο Δυτικό πολιτισμό στρατηγικές κυριαρχίας και καταπίεσης. Όλα αυτά σας τα αναφέρω, διότι πιστεύω ότι οι ακροδεξιές εκδηλώσεις τρομοκρατικής βίας δέχονται την πλέον αποστομοτική απάντηση όταν δημιουργούμε τις προϋποθέσεις και καλλιεργούμε κλίμα διαλό-

γου για την εκζήτηση της αλήθειας. Για όσους έχουν κληθεί να θεραπεύουν την επιστημονική αλήθεια, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγω και τον εαυτό μου, αυτό περνάει μέσα από την ενδελεχή και σοβαρή μελέτη των φαινομένων που κατηγορούνται συλλήβδην ως πηγές και άντρα βίας, οπισθοδρόμησης και εν γένει κάθε κακού. Μελετώ χρόνια τώρα το Ισλάμ και ως Ελληνοαυστραλός πανεπιστημιακός νιώθω ιδιαίτερη ικανοποίηση με την πρωτοβουλία που σας περιγράφω στο Πανεπιστήμιο του Δυτικού Σίδνεϋ. Εύχομαι κι άλλοι Ελληνοαυστραλοί συνάδελφοι να εργαστούν ή να συνεχίσουν να εργάζονται προς την ίδια κατεύθυνση, γιατί –αν μη τι άλλο– αυτό μας τιμά ως ιστορία, κουλτούρα, παράδοση και συντονισμένο κοινωνικό σώμα.